

Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.

Om Familien Lakjers franske Oprindelse.

Blandt Indkomne Sager til Kronprinsens civile Departement 1804 (Nr. 82) i Rigsarkivet findes fra Præst i Ramløse og Annisse Peder Bagesen Lakier en til Kongen stilet Ansøgning (dat. Ramløse 8. Jan. 1804), hvori Supplikanten fremfører følgende:

»Jeg nedstiger fra et gammelt og rigt Huus i Normandiet i Frankrig — min Oldefader Pierre Basile de la Qvièrre gutterede i den Grad for Hugonotismen, at han gjorde de største Opofrelser i sit Fædreland for at finde Lye i det ædle danske Folks Skiød og Religion. Jeg er den eeneste, som er bleven offentlig Lærer i denne i en Tidsrum af 150 Aar. Min Sal. Fader, som og hedde Pierre /: som Søn efter Fader opad :/ anvendte 10 Aar af sin Ungdom paa Reyser og gjorde saadan Brug af sine Kundskaber og udenlandske Bekjendtskaber, at han stiftede det største Handels Contoir vester paa Jylland i Byen Ringkiøbing strax efter Freden 1719. Hans Oplags og faktorsk Handel for Holstebro, Lemvig og Wiborg var betydelig, men 1727 afbrændte Wiborg total, og hans Tab skal have været mod 30000 Rdr. Inden 2 à 3 Aar derefter havde han mistet 4 af sine bedste Skibe og paa 2 store Ladninger Staldstude — /: som i Holland styrtede af Smitte saa snart de bleve udskibede :/ — en meget stor Capital. Skiæbnen blev ham ret tung — han saae sig Fader til 7 Børn —, men tabte Modet, uagtet hans udenlandske Correspondenter tilbøde broderligen nye Credit, men solgte den sidste Kiøl, søgte Kiøbenhavn for derfra at gaae til Indien 1730.

Banqven skulde oprettes — Grev Gyldensteen og Desmercieres, Otte Thotto. f. lærte ham at kiende (og vidste at gjøre Brug af hans Bogholderie Kundskaber og Sprog og paalagde ham at gjøre baade den generale og specielle Indretning og engagerede ham tildeels som Translateur. Han døde 1748, 53 Aar gammel og var uden Caution det Heele betroet. Gamle Thott kaldte ham Banqvens Fader og sagde mig siden hvor høyt han agtede hans Talenter og elskede hans Hierte. Samme Aar 1748 blev jeg Student inter Nobiles, 15 Aar gammel. 1774 brændte min Præstegaard, efter at jeg havde Aaret før bygt den som faldefærdig op af nye, og efter at jeg 2 Aar før havde mist over 3000 Rdr. ved en Stiffaders Bankerot og har maattet underholde min gamle Moder i mere end 10 Aar derefter etc. etc.

Ramløse Byes og begge Sognes mislige Udskiftninger, som de første, de Fattiges Mængde, og Tilstand, Skolernes Trang, en Fæstjords saavel som Præstegaards Jordernes Grundforbedringer, 3de nye Familiers Etablissemens med Nærings Veye, Annexgaardens Istandsættelse og 3de Fattighuses Stiftelse, og alt dette uden een Splindt af Skoven eller Skilling af Eders Majestets Casse, har sat mig i een Gield over 2 600 Rigsdalere og dybe Bekymringer; idet jeg nedlægger dette allerunderdanigst for Cronen uden Dag og Klaring, meget trættet og svag i mit 71. Aar og formedelst lang, kold og besværlig Sognevej, meget trængende til en Capellan, maa jeg uden Eders Majestets særdeles Naade dog renoncere paa denne saa nødvendige Lise. Jeg tæller nu 18 deylige Døttre Børn og takker Gud for 3 værdige Sviger-Sønner, der alle 3 gjøre deres Embeder Ære, men have for liden Evne at betale min saa uskyldelige Gield — og for megen Character, ikke at gjøre, hvad de formaae, om Gud skulle kalde mig, inden jeg faaer noget mere betalt derpaa end hidindtil skeet er.

Min Bøn bestaaer deri, at Ds. Maj. ville tillægge mig aarlig 300 Rdr. af det nu vacante Domprovsties rige Indkomster — mine Dage er vist ikke mange, noget kunde det soulagere, min Enkes og Børns gode Hierter saae i saafald Udvejene muligere at hver kunde faae sit. En uforsørgt og eneste Søn skulle mindre rødme ved den Kaadmundedes Kritik, at hans Fader havde givet saa længe til de Fattige og giordt Forbedringer i sin Sirkel, hvortil han ingen Evne havde og ingen Foretjeneste uden en taabelig Godvillighed, indtil han døde.

I et meget helligt Haab nedlægger jeg dette Bønsskrift umiddelbar for min Konges Øyne og netop, fordi jeg undseer mig, igiennem Eders Majestetis Cancellie at giøre dette Skridt, da jeg hverken har litterære Fortjenester eller Grunde af anden Natur end Alder, Svaghed, Gield, men ingen Hylde fyldt af selvskevne Bøger.

Brevskriveren Peder Baggesen Lakier, f. 9. Okt. 1732 i Ringkjøbing, blev 1749 Student, udgik 1758 som Kinapræst, 1765 Sognepræst i Skjelskør, 1769 i Ramløse og Annisse, afgik 1809 med 600 Rdlr. og Pension og fik Annisse Kirkejord, 40 Tdr. Land, paa hvilken han byggede Petershvile † 8. Febr. 1820, 87 Aar gl. Han ægtede 31. Jan. 1766 i Kbhvn. Lucie Thomine Borthig (Forældre: Frederik Vilhelm Borthig og Margrethe Catharine Bech), dbt. 30. Aug. 1737 i Vordingborg † i Hillerød. I sine senere Leveaar skal han have vist et besynderligt Væsen, prædikede ofte flere Timer i Træk og foredrog Kants Filosofi i Stedet for at tale over Evangeliet; han oprettede Spinde- og militære Skoler, som Kronprinsen bærede med sin Nærværelse, og blev paa forskellig Maade begunstiget. Lakiers Børn med L. Th. Borthig var: Johanne Marie, døbt 19. Jan. 1767 i Skjelskør † 12. Sept. 1818; g. 25. Sept. 1796 m. Ekvipagemester, Kommandør Sivert Urne Rosenvinge, f. 28. Apr. 1758 † 10. Sept. 1820; Christiane Wilhelmine, døbt 24. Decbr. 1768 † 8. Nov. 1817 i Christianssand, g. i Christianssand m. Claus Petersen, f. 4. Marts 1762 i Holbæk † 1823; Petrine Sophie, f. 5. Febr. 1771 † 22. Maj 1846; g. 19. Sept. 1794 i Ramløse m. Stutmester Frederik Carl Emil Nielsen.

Pastor Lakiers Fader Købmand Peder Lakier i Ringkjøbing var født i denne By 2. Sept. 1698.

Louis Bobé.

K. L. Rahbeks Ansøgning til Finanskollegiet om et Laan af 16,000 Rdlr. til Indretningen af en Undervisnings- og Optragelsesanstalt paa Bakkehuset.

Efter at have under den 22de f. M. erholdet det anordnede Samtykke paa den kgl. Direktion for Universitetet og de lærde Skoler til mit Forehavende, næstkommende Octobermaaned at aabne en Underviisnings og Optragelses Indretning paa min Gaard, det gamle Bakkehuus, i Nærheden af Kiøbenhavn, er det jeg vover at henvende mig til D. M. med mine Ønsker og Forhaabninger i saa Henseende.

Allerede for flere Aar siden var dette min Tanke, og i de syv Aar, jeg som Overlærer og Medbestyrer af H. H. daværende Hofpræst Christianis just da meget blomstrende og af meere end 60 Elever bestaaende Institut havde en meget betydelig Deel i disse unge Menneskers Underviisning og Dannelse, har jeg saavel af den Hengivenhed og Godhed, de selv og deres Forældre og Foresatte viste, og for en stor Deel efter flere Aars Forløb vedblive at viise mig, som af mine daværende Lærlinges Held med

offentlige Prøvelser og Examina, og tildeels allerede i D. M.s Tjeneste, havt nogen Føye at smigre mig, ikke at være uskikket til dette vigtige Arbeide.

Vel indseer jeg tilfulde, hvor ugunstigen i meere end een Henseende de nærværende Konjuncturer for alle slige Foretagender ere, men da der just nu, saavidt mig vitterligt, er i D. M.s Riger aldeles intet saadant Institut, i det mindste ikke hertillands findes, og altsaa de Forældre, eller Foresatte, der maatte ønske at faae Deres Sønnen opdragen og underviiste paa saadan et Sted, vilde være i den Nødvendighed at sende dem ud af Riget, hvilket i mere end een Henseende neppe torde være ønskeligt, da ydermeere min ovennævnte Eyendomsgaard i denne Henseende giver mig et Locale, der fra mange Sider har dertil ualmindelige Beqvemmeligheder. Da saa vel Standsningen af al saakaldet litterarisk Virksomhed, som min øvrige personlige og Embeds Stilling lover mig en overflødig Fritid, som jeg ikke nyttigere veed at anvende til D. M.s og Fædrelandets Tjeneste, og da jeg tillige i den øvede og duelige Ungdomslærer, Secondlieutenant Adler af D. Majs. Livcorps har været saa lykkelig at finde en nidkiær og paalidelig Medarbejder, med hvem jeg uden at behøve synderlig megen anden Hjælp, seer jeg mig istand til at bestaade Undervisningen og Opsynet for det middelmaadige Antal Lærlinge, hvortil det er mit Forsæt at indskranke mig, er det, jeg vover at udbede mig D. M.s naadigste Understøttelse til at iværksætte denne min Plan.

I min ovennævnte Gaard Bakkehuset har jeg for nærværende Tid paa tre forskellige Prioriteter den Summa af 11000 Rigsdaler, men samtlig private Penge, der altsaa hvert Øjeblik kunne ventes opsagte, da det i Følge Gaardens Beliggenhed udenfor Byen ikke er giørligt at faae offentlige Penge deri, imidlertid vilde det for en Indretning af denne Natur, der ikke taaler Flytning, være af yderste Vigtighed, at Prioriteten deri var fast, hvilket ikke uden ved Ds. Majs. personlige Naade er at haabe. Dertil kommer, at ligesom en saadan Indretning vilde fornødigge adskillige, i nærværende Øjeblik bekostelige Forandringer og Forbedringer i Bygningen, vilde den og udkræve et Inventarium, som jeg, hvis Formue er tilsat paa at dannes mig til Ds. Maj. og Fædrelandets Tjeneste, og hvis Erhverv paa de seneste Aar er sunket langt under det Halve, ikke er istand til at udrede.

Hertil er det, jeg til næstkommende 11te Juni Termin ansøger om et Laan af 16 000 Rdl., for hvilke da tilligemed første Prioritet i min Gaard, der alt for adskillige Aar siden er assureret i Brandcassen for 12500 Rdlr., og hvis Leye, skiøndt af mig ikke forhøyet i de Aar jeg har beboet den, kan anslaaes til 800 Rdlr., ogsaa min Indbo, der i Brandassurancen for Meubler har været forsikret for 3600 Rdlr., og naturligvis ved det tilkommende Inventarium vil blive betydelig forøget, er, som jeg haaber, Ds. Majs. Casse tilstrækkelig Sikkerhed, ligesom og, hvad jeg af Ds. Majs. Naade, være sig som Gage, Vartpenge, eller paa anden Maade, maatte være eller vorde tillagt, ydermere hæfter for, hvad i Renter eller i aarligt Afdrag deraf bliver at betale.

Skulde D. M. bevilge denne min Ansøgning, vover jeg at ønske, at saasomt de af mig ved Bygningen og videre Indretning forehavende Forandringer og Forbedringer vare istand, det Hele af dertil Tilforordnede maatte blive beseet og vurderet, paa det at, hvad ikke med fuld Sikkerhed i selve Eiendommen skulde befindes at kunne blive staaende, ved aarlige Afdrag, som da af D. M. nøyere bliver at bestemme, alt under ovennævnte Sikkerhed kunde blive D. M.s Casse tilbagebetalt.

At D. M. ved at lægge den her ansøgte Naadesbeviisning til saa mange foregaaende, vilde gjøre mig til den helligste og dyrebareste Pligt, af yderste Ævne at stræbe for saaledes at anvende denne høikongelige Velgierning, at

de unge Mennesker, der dannedes i dette Institut, der skyldte D. M.s Naade sin Tilværelse, kunde og skulde, saa forskiellig end i øvrigt deres Bestemmelser torde blive, opelskes til Kongens tro og gode Mænd, Fædrelandets duelige og værdige Sønner, vover jeg, i Tillid til det hæderfulde Omdømme, D. M. saa nylig over mine Forhaabninger har æret mig med, til Slutning at forsikre og love.

Gamle Bakkehuus, d. 14. Marts 1810.

Orig. i Indk. Sager til Finanskollegiets Journal 1810, 1700 (797). — I sit Svar paa denne Henvendelse meddelte Kollegiet, at det gerne ønskede at kunne bidrage til at fremme hans Hensigt, hvis Nytte man indsaa, men kunde af Hensyn til Tidsomstændighederne og de for den kgl. Kasse gældende Regler ikke anbefale hans Andragende. Rahbeks Ansøgning til Direktionen for Universitetet, dat. 16. Febr., dækker sig i Indholdet med ovenstaaende Andragende (Universitetets Sager 1810 E 180).

Louis Bobé.

Slægtskabet mellem Niels Stensen og Jacob Winsløw (P. T., 8. R. 4. B. 186) er blevet paavist i Hist. Meddelelser om Kbhvn., 1921, S. 52—54, hvor Lægen M. K. Zahrtmann har godtgjort, at Niels Stensens Farfader Peder Nielsen, Præst 1568—99 i Kviinge og Gryt Sogne i Østskaane, var Fader ikke blot til Guldsmed Sten Pedersen (død 1644) i København, men ogsaa til Præst Claus Pedersen Qviding (o. 1577—1642), som arvede Faderens Sognekald, og hvis Datter Karine (1603—73), i sit Ægteskab 1631 med Præst Jacob Hansen Colding, i de nærliggende Sogne Vinslöv og Neflinge, blev Moder til Peder Jacobsen Winsløw, den lærde Anatom Jacob Benignus Winsløws Fader. Niels Stensen var følgelig Fætter til Jacob Winsløws Farmoder; med Undtagelse af hende laa deres Slægtforbindelse helt inden for Mandslinjerne.

Alsen—Falsen.

Foranlediget ved en fra Frk. Helene Höhnk indgaaet Forespørgsel om Personer af Navnet Alsen: Heinrich Christian (1777 Stud. i Kiel) og Notar Enevold Christian Alsen har jeg sammenstillet følgende.

Johan Jakob Gabel, f. 7. Maj 1730 i Colmar i Elsass, tjente i Frankrig som Lieutenant, hvervet 1749 i Mühlhausen, afsk. 1753, Korporal ved Livkompagniet (Musketerer), 1757 Værtshusmand i Ny Kongensgade 35, overtog derefter Proviantleverancer til St. Germain's Tropper, led ved deres Tilbage-marsch betydelige Tab, boede 1762 St. Annæ Vester Kvarter 35, derefter til 1767 l. Pikør ved Landevejene, 1768 ridende Postmester i Hamborg, havde 1771 Privilegium paa at holde Skenk i Rosenborg Have, fik s. A. af Grev U. A. Holstein og Struensee overdraget at indrette et Hus til Beværtning af Standspersoner, købte den Schulinske Gaard (Efterslægtens) paa Østergade, der ødelagdes ved Pøbeloptøjerne 17. Jan. 1772, blev 1773 adj. og senere virkelig Toldforvalter i Glückstadt † 16. Juni 1815 i Glückstadt. Gift o. 1752 m. Catharine Elisabeth, D. af Ludvig Jorisson i Helsingborg, f. dersteds 1719, døbt 7. Jan. † 22. Okt. 1801 (?)¹⁾. Børn:

¹⁾ Hist. Tidsskr. 3. IV. 441. Persh. Tidsskr. 3. IV. 287; 4. III. 157. C. D. Biehls Breve om Christian VII. ved Louis Bobé, 1919, 114, 183 f. Reverdil, Struensee (ved P. Læssøe Müller og Louis Bobé), 1916, 144, 292. Ny Enkekasse 1556.

1. Sara, f. 24. Okt. 1753, Kammerjomfru hos Dronning Caroline Mathilde, beskyldtes for at have været Struensees Elskerinde, klagede 1772 til Kongen over at hun ikke vidste det Sted, hvor hun kunde være, gift 1° 10. Okt. 1773 (St. Petri) m. Bernhard Dragun, Student, 1771,
2. 10. Insp. ved den nyoprettede Realskole, 1773, 8. 9. Sekretær ved den almindelige Plejeanstalt † 29. Dec. 1775 34 Aar gl.¹⁾, 2° 2. Maj 1783 i Rendsborg med Rektor Friedrich Gabriel Stämpel. Hun havde af 1. Ægteskab Døtrene Engelke Johanne Christiane Dragun † 1829, bgr. 7. April; g. m. Overretsprokurator, Kancelliraad Rasmus Cornelius Friis † 13. 1. 1828 i Helsingør — og Charlotte Cathrine Dragun, dbt. 24. 11. 1775 † 21. 3. 1846, g. n. Major Carl Ludvig Ernst Hagensen, f. 10. Febr. 1777 i Glückstadt † 14. 9. 1851. (Ny Enkekasse 12113).
2. Esther, f. 21. Sept. 1755.
3. Georg Nicolai, f. 6. Dec. 1758.

Om Sara Gabel giver en Ansøgning til Kronprins Frederik fra 1806 fra Enevold Christian Alsen (if. Schlesw. Holst. Schriftstellerlexikon født 12. Nov. 1777 i Gross Wittensee, Bünstorf Sogn, Hütten Amt, 1804 Cand. jur. paa Gottorp, Advokat i Flensborg og fra 1811 Notar i Sønderborg † der 1833) følgende mærkelige Oplysning:

»Min Moder, en født Gabel, skriver A., »havde den Lykke, at staa i Dronning Caroline Mathildes Tjeneste, blev senere gift med en Sekretær Dragun, af hvilket Ægteskab fødtes en Datter, der for nogen Tid siden blev gift med en fhv. Lieutenant ved slesvig-holstenske Bataillon lette Infanteri, nu Kaptajn ved Landeværnet og Magasinforvalter i Itzehoe. Efter Draguns Død forlovede min Moder sig med nuværende Højesteretsjustitiarius Etatsraad de Falsen. Hans Forældre modsatte sig Forbindelsen og traf deres Forholdsregler saa godt, at Falsen, omendskønt Bryllupsdagen allerede var bestemt og Ægtefællernes Ret allerede var anticiperet, pludselig forlod min Moder, der allerede bar Frugten af Omfavnelserne under Hjertet og maatte opgive alt Haab om ægteskabelig Forbindelse».

Alsen opdroges hos Morfaderen J. J. Gabel²⁾.

Enevold de Falsen (1755—1808), i Literaturen kendt som Forfatteren af »Dragedukken«, blev 1777 Overhofretsassessor i Kristiania.

Louis Bobé.

von Eldern.

Paa en Forespørgsel fra Bureauchef, Artillerikaptajn C. M. Muntze, Oslo, om Familien von Eldern har Samfundet givet følgende Oplysninger:

Militærslægten von Eldern, hvis Vaaben viser i Skjoldet 5 bjelkevis sammenstillede, aflange Sølvrunder i Rødt, paa Hjelmene en opvoksende Gedebuk, stammer fra Liffland.

Gotthard von Eldern aus dem Lande Golich. — Søn: Reinhold von Eldern, g. m. Dorothea von Vietinghof fra Øsel. — Søn: Mathias Ernst von Eldern, havde Sønerne A—B.

A. Reinhold Johan, f. 23. Febr. 1652 paa Gerafer i Liffland, 1676 Fændrik i Prins Georgs Reg., 1678 Kaptajn, 1690 Major, 1702 i Braband, g. 13. Aug. 1692 m. Christiane Sybille von Worgewitz, f. 29. Juni 1670 † 1727.

¹⁾ Kanc. Brevb. 1773, 78. Frederikke Brun, Ungdomserindringer, 1917, 11 f.

²⁾ Kronprinsens civile Departement Ans. 1806.

- B. **Woldemar Ernst**, 1693 Fændrik i Bat. Prins Georg, 1695 Sekondtlnt., 1701 Premierltnt., 1704 ved Höchstädt, 1708 Kaptajn i jyske hvervede Infanterireg., 1710 Kaptajn i Livgarden t. F., saaret ved Gadebusch 1712; 1714 Oberstltnt., 1718 Overfører for Drabantgarden og Chef for Landkadetkomp., 1720 kar. Oberst † 10. Okt. 1731 i Kbh. G. 1701 m. Margrethe Christiane Boye, f. 17. Sept. 1685 † 11. Febr. 1776, 91 Aar, Datter af Oberstltnt. B. — Deres Børn: 1—5.
1. **Erik Christian**, f. o. 1705 † 5. Okt. 1721, Landkadet.
 2. **Gottfried Wilhelm**, f. 1710 i Rendsborg, 1724 Kadet, 1733 Korporal, 1734 Fændrik i Dombroicks Reg., 1737 Sekondltnt., 1744 Premierltnt. i Prins Frederiks Reg., 1756 kar. Kapt. af Inf., afsk. 1764 † 8. Marts 1776 i Helsingør. G. 12. Marts 1755 i Kbh. (St. Petri K.) m. Maria Friderica Keil, Datter af Borgmester Keil i Glückstadt.
 3. **Christiane Charlotte Wilhelmine**, f. 23. Okt. 1711 i Glückstadt † 1793, g. 22. Aug. 1732 i Kbh. (St. Petri) m. Major Isbrand von Holten † 1. Jan. 1742.
 4. **Friedrich August**, f. 1713 i Rendsborg, døbt 21. Jan., 1730 Landkadet, 1732 Sergeant, 1733 Fændrik, 1756 Kaptajn i thronhjemske nationale Infanterireg., afsk. 1767, g. 1765 m. Anna Martine Bull † 1767.
 5. **Waldemar**.
 6. **Catharine Dorothea**, f. 29. Okt. 1718 † 13. Juli 1790 i Roskilde, g. 18. Dec. 1737 m. Generalmajor Friedrich Gottschalck Haxthausen, f. 4. Sept. 1705 † 4. Jan. 1770.
- C. **Wolter**.
 D. **Gotthard**.
 E. Datter g. m. Oberstltnt. Conrad von Büchner.

Louis Bobé.

Til Slægten Haffners Genealogi.

I sine personalhistoriske Samlinger i det kgl. Bibliothek har T. Becker en Notits om at den rimelige Stamfader til Familien Haffner er den Mand af dette Navn, der lod sig høre for Frederik III.s Hof med kunstige Nattergale. Han fører i Vaabenet en Mand med en Jægerhue.

Om Slægtens eftervislige ældste Stamfader, **Mag. Reinhold Haffner**, vides følgende. 1688 indgiver han en Ansøgning til Kongen, hvori han beretter, at han har betjent Militien senest for Hamborg ved Artilleriet, hele Armeen til venstre Fløj og i denne Sommer i Lejren paa Amager; han nyder kun 8 Rdl. mdl. Naadespenge. Han beder om at faa Titel af Vicefeltsuperintendent fordi han har tjent 10 Aar i Felten og bleven Mag. phil. ved Universitetet og for Theologiens Skyld regnet blandt candidati doctoratus; sluttelig beder han om fuld Gage, som Regimentspræster tilkommer i Felten. H. kalder sig »von Ewer Königl. Mayts. bey dero Leibgarde zu Fuss aller gnädigst verortneter Pastor«.

Mag. Reinhold Haffner viedes 9. April 1686 i Frelsers Kirke i Kbhvn. til Catharine von Stello. Han var Præst i Waddens i Oldenborg, da han 1695, 30. Marts, fik Bestalling som Præst i Seefeld i Butjadinger Land (Patente 1695, Rigsark.).

Jens Harboe.

I dette Tidsskrift 2. Række, 5. Bind, S. 1 ff. gør Oberst Harbou Rede for en lille Harboe-Slægt, som hverken i opad- eller nedadstigende Linje kan knyttes til nogen anden Harboe-Slægt; han kalder Artiklen efter Slægtens

mest fremtrædende Mænd: Overkrissekreter Jens Harboe og Generaløjntant Andreas Harboe. I opadstigende Linje har han dog Oplysninger om Faderen og Bedstefaderen. Kilden hertil er Helsinger Mariæ Kirkebogs Tilførsel ved Overkrissekommissærens Daab 1646, hvor det siges, at Overkrissekommissærens Fader er Ridefoged Christopher Haarboe, der er født i Kjøbenhavn af Jens Haarboe og Metta Jensdatter. Ud fra Christopher Haarboes Fødested Kjøbenhavn slutter han saa, at Faderen maa være en af de to paa denne Tid i Kjøbenhavn forekommende Jens Harboer, enten Skomagermesteren eller Sangeren i kgl. Tjeneste; jeg skal henlede Opmærksomheden paa en tredje samtidig Jens Harboe, som ligesaa godt kan være Faderen, thi den Omstændighed, at Christopher Harboe er født i Kjøbenhavn, er jo ikke ensbetydende med, at hans Fader har haft fast Bopæl der; det kan have været et ganske midlertidigt Ophold i de unge Aar. Den tredje Jens Harboe »paaholden i Suinsund i Norge« mødte ²⁵/₄ 1635 paa Vordingborg Raadstue »for velagte Søffren Lauridtzén, Kong. May. tt. Foged over Idde og Markerlen og var begærende paa fornævnte Søffren Lauridsens Vegne, som haver til Ægte Salig Maren Laursdatters Søster ved Navn Else Laursdatter, begge fødte i Kjøbenhavn, at han maatte bevilges at tage sin Hustrus Søsterdatter Mallene Christensdatter med sig til Norge, hvilken de hos dem vilde have og forsyne med kristelig Optugtelse og Lærdom saavelsom nødtørfigt Underholdning med Kost og Klæde¹⁾ hendes fædrene og mødrene Arv ubeskaaret og fri udi alle Maader som de vilde ansvare for Gud og være bekendt«. Herpaa gik Borgmester og Raad ind, da Søffren Lauritsen »skal være en fornemme Mand«, og bedre kan tage sig af Hustruens Søsterdatter end fremmede og samtykkede derfor i, at Jens Harboe maatte tage Pigen med til Søffren Lauridsen. »Belangende huis hinde arvelig kan være tilfalden efter Fader og Moder, det kunde ej af Byen udstedis uden nøjagtig Forsechring, som dog skal blifve hos hendis Verge [Hans Steen] at fordre, naar louglig paakreffuis«.

Naar jeg mener, at den her nævnte Jens Harboe kan være Slægtens Stamfader, skyldes det nærmest, at Christopher Harboe 1647 blev ansat i Norge, og en Slægtsforbindelse der giver en rimelig Grund til en saadan Ansættelse.

Hauch-Fausbøll.

Edouard Du Puy's Musikhandel.

I Persh. Tidsskrift V, 6, pag. 37 har Prof. H. Weitemeyer meddelt, at Komponisten og Sangeren Edouard Du Puy i Februar 1792 søgte Magistraten om Tilladelse til at aabne en Nodehandel i Kjøbenhavn. Ved Undersøgelsen af Kilden i Raadstuearkivet viste det sig imidlertid, at Ansøgeren hed Pierre Dupuis, og at Bevillingen ikke drejede sig om en Nodehandel, men om en Modehandel. Weitemeyers Meddelelse beroede altsaa paa en let komisk Fejlslæsning.

Dette har jeg allerede oplyst i min Bog »Ungdom og Galskab« (1923). Men siden har Forfatteren Hr. Carl C. Christensen gjort mig opmærksom paa denne Annonce, som findes i »Adresseavisen« 16. Jan. 1806:

»Undertegnede har overdraget Hr. Friling Oplaget af min Musikhandel, ligesom jeg er overbevist, at jeg, da bemeldte Handel af mig blev ført, har vundet det musikelskende Publikums Biefald ved mit Valg af gode og yndede Musikalier, saaledes tvivler jeg heller ikke paa, at jo og Hr. Friling, som kyndig Musikus, vil vide at forøge Oplaget med saadanne Musikalier,

¹⁾ Vordingborg Raadstuebog 1633—39, fol. 104.

der kunne være saavel overensstemmende med Smagen som med den Interesse, de bør have for Kunstneren. Jeg anbefaler derfor Hr. Friling til mine Venner og Velyndere og haaber, at de ville bære ham med den samme Tillid, hvormed de forhen har bæret mig.

Du Puy,
Concertmester.

I Følge af foranførte anbefaler jeg mig det musikelskende Publikum. At Hr. Concertmester Du Puy's forhen tilhørende og af mig tilkjøbte Musikoplag stedse skal blive forøget saaledes, at hos mig altid skal kunne findes et udvalgt Assortiment Musikalier tør jeg forsikre og haaber herved og ved billig og redelig Behandling at vinde mine Velynderes Biefald, hvilket i Særdeleshed skal blive Maalet for mine Bestræbelser.

E. Friling,
boende paa Nyetorv ved Siden af
Vaisenhuus-Apotheket 139, 2den Sal.

Det fremgaar altsaa heraf, at den berømte Komponist alligevel har drevet en Handel med Musikalier omend adskillige Aar senere, end Weitemeyer formodede. Du Puy gjorde sig dog ikke den Ulejlighed at søge Borgerskab, men nøjedes formentlig med at sælge Noderne fra sit Hjem, som iflg. Vejviseren 1805 fandtes paa Amagertorv. Hans Efterfølger, E. O. Friling, var Klaverinformator og meddelte fra 1807 i Vejviseren, at han drev et »musikalsk Leie-Bibliothek«.

Robert Neitendam.

Steuben.

Paa en til Samfundet af *Cornelis de Min*, Notary Public of the State of Pennsylvania, rettet Forespørgsel om Familien *Steuben* har Samfundet svaret ved at meddele nedenstaaende Oplysninger:

Johann Daniel Steube, tjente 1715—31 ved Rytteriet i Danmark, nedsatte sig 1731 som Borger i Fredericia og blev 1750 Borgerkaptajn, ansøgte 6. April 1760 om Karakter som Kaptajn af Infanteriet, hvilket bevilgedes ham, angiver da sin Alder til 76 Aar, begravet 13. Juni 1770 i Fredericia, 86 Aar gl. — Søn:

August Ludvig, 1744 Apotekersvend, s. A. Apoteker i Grenaa, 1750 i Aarhus, 1761 Hospitalsskriver ved Feltlasarettet i Foggebæk, boede her som Pensionist til sin Død. — Børn 1—4.

1. *Johann Daniel*, f. 8. Juli 1740 i Fredericia † 8. Sept. 1766 paa Frederiks Hospital, Pageinformator.
2. *Bernt Orning* til Eskemosegaard, f. 1746, døbt 25 Sept. † 17. April 1800, Major, gift med Susanne Christensen † 7. Sept. 1833, 74 Aar.
3. *Peter Martinus*, f. 1748 i Grenaa, 1766 Bartskærsvend † 1814 i Eaton, Pennsylvaniaen.
4. *Mette Hedevig Meinhardt*, f. 13. Juli 1753 i Aarhus † 18. Okt. 1754.

Bernt Orning Steubes Søn var:

Johann Ludvig von Steuben, f. 14. Aug. 1793, 1808 Fændrik i norske Livregiment, 1809 Sekondltnt., 1817 Premierltnt., 1828 Stabskaptajn, 1841 Major, afg. 1845 † 30. Juni 1869, 76 Aar; g. 1° 1821 m. Mary Elisabeth Silberschildt; 2° Noline Christine Steen, f. 19. April 1815 † 19. Aug. 1875.

Louis Bobé.

Indskrifter paa Kisteplader fra helsingørske Kirker.

Hr. Ingeniør F. Kaas har velvilligst henledt min Opmærksomhed paa en Del paa Karmeliterklostrets Loft opbevarede Kisteplader, som jeg har havt Adgang til, og hvis rent genealogiske Udbytte her meddeles.

Jørgen Bihlfeldt † 30. Jan. 1769, 47 A. — Mdr., Fuldmægtig ved Translationen ved Øresunds Toldkammer.

Anna Cathrine Bihlfeldt, f. Clausen, Enke efter forr. † 12. Dec. 1792.

Jess Wester Biørnsen, f. 29. Jan. 1737 i Apenrade † 8. Dec. 1786, Præst.

Peter Bülge, f. i Aarhus 27. April 1646 † 9. Maj 1707, Kammertjener hos Prins Christian, Kæmmerer.

Eva Dorothea von [Dessin], f. von Oldenburg, f. 2. April 1690 paa Lalendorf i Meklenborg † 26. Febr. 1726, g. 1720 m. fyrstelig slesvig holsten-eutinsk Kammerjunker Hans Ernst von Dessin. — Datter: Sophia Maria Elisabeth gift von Dehn.

David Fischer, f. 15. Apr. 1660 † 14. April 1731, kgl. Postforvalter. Elisabeth Garben † 29. Febr. 1760, 70 A. 6 Md.

Carl Friderich Godenius, f. 11. Aug. 1713 i Kbh. † 11. Dec. 1784, kgl. Agent, g. 9. Okt. 1771 m. Maria Elisabeth f. Brüggman.

Volrath Levin von Grambow, f. 25. Juni 1689 paa Wiltkuhl i Meklenborg, 1709 i dansk Tjeneste † 19. Juni 1761 i Hels., Generallieutenant, g. 12. Juli 1730 m. Barbara Sophia von der Lühe, 6 Børn: 1 S. 5 D.

Andreas Günther, f. 30. Nov. 1635 i Halle † 28. Dec. 1698, Justits-Kancelli- og Admiralitetsraad, Dir. for Øresundstolden.

Magdalene Margrethe f. Hauszmann, f. 15. Okt. 1654 i Segeberg † 22. Nov. 1687; g. 1669 m. A. Günther; 6 S. 4 D.

Nicolai Christian Nissen, f. 23. Juni 1695 † 26. Apr. 1779, Justitsraad og Toldkæmmerer.

Christiane Rebecca Nissen, f. 10. Okt. 1746 i Slesvig † 11. Febr. 1764 i Hels. D. af forn. N. C. Nissen og Anna Magdalena Strucmann.

Eleonora Francisca von der Osten, D. af Wilhelm August von der Osten og Friderica von Lüttau, Hofdame hos Prinsesserne og Dronningen, f. 5. Juni 1737 i Sorø † 18. Jan. 1765 i Aarhus, g. 17. Dec. 1763 m. Oberstlieutenant Friderich von Numsen; en Datter Friderica Juliana Maria f. 24. Sept. 1764.

Johan Adam Spät, f. Marts 1702 i Anhalt Zerbst, kom til Kbh. 12. Maj 1729, til Helsingør 12. Maj 1730; g. 1° Eleonore Winter, 1 Søn Jacob, f. 3. Marts 1738; 2° Elisabeth Bache fra Drammen; Børn: Birgitte Euphrosina, f. 29. Marts 1741; Johann Andreas, f. 22. Marts 1742; Eleonora f. 20. Jan. 1744; Jens Peter, f. 20. Jan. 1745; 3° 15. Apr. 1746 m. Hedewig Klycker; 4° Maria Margaretha Mattisen.

Christian Friderich Walther, f. 17. Apr. 1724 † 22. Maj 1775, Sekr. i T. Kanc., Kabinetssekretær og Kasserer hos Dr. Sophie Magdalene, Kæmmerer o. Øresundstolden, g. 26. April 1754 m. Susanna Dorothea Kønemann (2 S.).

Anna Hedewig Wøldike f. Jacobsen, g. m. Præst Andreas Wøldike, f. 8. Jan. 1751 † 16. Okt. 1788.

Cai Burchard Zwergius, Præst † 5. Dec. 173[9].

Th. Thaulow: Lillie-Juulernes Slægtbog. V. Tryde. Kbhvn. 1925.

Indledningen er kort og klar. Forfatteren støtter sig til Thisets Udviklinger om den gamle danske Adel og slaar fast, at da Slægtsnavne ikke kendes før i det 15de Aarhundrede, og Slægtsvaaben overhovedet ikke eksisterer før i det 13de Aarhundrede, er denne Grænse for at følge en Slægts Historie uoverstigelig; han falder ikke for Lyst til dristige Kombinationer og ubeviste Hypoteser, men slaar fast, at Slægtens Genealogi ikke med Sikkerhed kan føres længere tilbage end til 1450, selvom det er en Kendsgerning, at Slægten alt lang Tid forinden har indtaget en fremtrædende Stilling i Landet og i Kongens Følge.

Naar Forfatteren siger: Hvad Fornavnene angaar, er Navneskikken konsekvent gennemført i ældste Hovedlinie o. s. v., er jeg bange for, at Forfatterens paa denne Navneskik, — som han ikke omtaler nærmere, men som vel er den: først opkaldes Barnets Farfader (Farmoder), derefter Barnets Morfader (Mormoder) og videre Oldefaderen (Oldmoderen), først paa fædrene, saa paa mødrene Side, — opbyggede System, hvorefter han placerer Personerne i de ældste Slægtled, vil falde, naar man gaar det efter i Sømmene; Forfatteren ved aabenbart ikke, hvad allerede for et Aarti siden Postmester C. Klitgaard har paaavist, at denne »almindelige« Opkaldelsesregel er meget usikker, idet paa Landet i Jylland fortrinsvis afdøde Slægtinge opkaldtes saaledes, at man altsaa, hvis Barnets Bedsteforeldre levede, først opkaldte Oldeforeldrene. — Hvor har Forfatteren iøvrigt det fra med den konsekvente Gennemførelse? Er det ikke nærmest ham selv, der gennemfører den konsekvent? F. Eks. om Niels Maltesen siger han dog S. 43, at han efter Navneskikken maa t æ n k e s at være ældste Søn.

Forfatteren har i Hovedsagen indskrænket sig til fra Tiden før 1450 at biografere de Personer, der baade har ført Lillievaabnet og kaldet sig Juul; thi her er Sandsynligheden for, at de virkelig har hørt til Slægten, stor, selvom jeg ikke tror, at Forfatteren har Ret i sin Paastand om, at et bestemt Slægtsvaaben i de Tider, her er Tale om, saa godt som udelukkende blev brugt af en Slægts Agnater; Undtagelserne var flere, end Thiset, der byggede sine Stamtavler paa Vaabnene, vil være ved, (Forfatteren maa iøvrigt ikke stadig kalde Thiset Dr.! Han burde have været det, men var det ikke og var stolt af at være Autodidakt).

Saasart Vaaben og Navn ikke falder sammen, kan man i alt Fald rolig sige, at enhver Antagelse om Slægtskab beror paa en (maaske rigtig!) Fantasi, og naar Forfatteren derfor antager, at Niels Grove, 1268, hører til Slægten, har han heller ikke anden Begrundelse derfor, end at N. C., der førte det saa uendelig almindelige Vaabentegn Lillien, ejede Gods i Hornum Herred.

Det er øjensynlig et indgaaende Arbejde baade med trykte og utrykte Kilder, som Forfatteren har bygget sine Biografier af Slægtens enkelte Medlemmer paa. Slægten kan være tilfreds med sin Biograf; det er gode Skildringer, han f. Eks. giver af Erkebiskop Esger Juul og af Gehejmerraad Ove Juul, Slægtens ypperste Repræsentant; vel byder denne sidste ikke paa nævneværdigt Nyt fra Juul's Statsmandstid, men hans Dagbog har Forfatteren kunnet benytte og har derved kunnet skabe et virkelig fortræffeligt Billede af denne værdige Repræsentant for den gamle Adel, der, da Suveræniteten indførtes, forstod at finde sig i det uundgaaelige og se at faa det bedste ud deraf for sig selv, sin Slægt og sin Stand. At han ogsaa var en habil Tegner, derom vidner et sikkert velliggende Selvportræt, der er afbildet i Værket.

I de nyeste Generationers Biografier breder Anekdotestoffet og Bagateller sig vel rigeligt; Bogen bliver her mere en privat Familiebog, end den i sit Anlæg er tænkt at være og burde være.

Mange Kildehenvisninger, en god Oversigtstavle, et fortræffeligt Register og et stort, interessant, ret ukendt Billedstof smykker Værket.

Skæmmende for Bogen er det, at Forfatteren S. 280—81 mener at gengive Kammerherre Sehestedt-Juuls »Stamtavle«, skønt det er hans Ahnetavle. — Jeg formoder, at det er en Trykfejl; men den er hæslig —, netop fordi Ukyndigheden bruger disse to saa saare heterogene Begreber i Flæng!

P. H.

Gustav Elgenstjerne: Den introducerede Svenska Adels Ättar Taflor. P. A. Nordstedt & Sønner. Stockholm.

Af dette Værk er 1. Bind, omfattende Slægterne Abrahamsson—Celsing for kort Tid siden udkommet. Den indfødte Adel har i Sverrig en Særstilling og et fasttømret Sammenholdsgrundlag i Ridderhusinstitutionen, noget tilsvarende findes nu næppe andre Steder, kun heraf spirer Mulighederne frem for at udgive et saa betydeligt Værk som det, hvoraf første Bind nu foreligger.

I hvor høj Grad Ridderhusinstitutionen og dens Gøremaal respekteres af de svenske Myndigheder, ses af, at en Forordning af 18. Maj 1861 paa-lagde det svenske statistiske Centralbureau at give Ridderhuset Uddrag af alle Landets Kirkebøger vedrørende Fødsler, Vielser og Dødsfald for Ridderhusslægter. Aar efter Aar ofrer den svenske Adel betydelige Penge-beløb paa sine Stamtavlearbejder, medens vi herhjemme maa se den ud-mærkede Danmarks Adels Aarbog, som saa vist ikke koster Adelen synderlig mange Penge, kæmpe med de største økonomiske Vanskeligheder. Siden Anreps bekendte Ættetavler fuldenttes 1864, er der gjort et mægtigt Arbejde med Komplettering af Ridderhusets Stamtavler ved Gennemgang og Uddrag af Kirke- og Dombøger, og da det sidste halve Aarhundredes historiske, slægthistoriske og topografiske Litteratur ogsaa har bragt et Utal af nye Oplysninger om den gamle svenske Adel for Lyset, er Anreps Arbejde nu saa forældet, at det har været paatrængende nødvendigt at erstatte det med et nyt. Grundlaget for det foreliggende Værk er Anreps Arbejder samt F. U. Wrangel og O. Bergstrøms Fortsættelse deraf (1897—1900), sammenholdt med de reviderede Ridderhusgenealogier. Denne Grundstamme — særlig Oplysninger om Slægternes Oprindelse — har Udgifverne ikke kunnet prøve, naar der ikke foreligger særlige Slægtsmonografier, som han har kunnet ty til, men saa snart der er Tale om Afvigelse fra den nævnte Grundstamme, er Kilderne stadig angivet. Stamrækken føres tilbage til den ældste kendte Mand af Slægten (ikke alene til den først adlede); fra den først adlede er Stamtavlerne fuldstændige med biografiske Oplysninger om Slægtsmedlemmerne. Systemet for Genealogien er det herhjemme lidet benyttede at dele Slægten i »Tavler«, saaledes at hver Gang et mandligt Medlem af Slægten stifter egen Familie og faar Afkom, opføres han kun under Faderens Børn ved en Henvisning til en ny Tavle, hvor han opføres som Hoved; saaledes kan en Slægt have over 100 forskellige Tavler. Er disse talrige, indledes Slægtens Genealogi med en Oversigtstavle med Angivelse af de enkelte Familiestifteres indbyrdes Slægtsforhold.

Naturligvis har Udgifverne benyttet Danmarks Adels Aarbog, men iøvrigt viser han lidet Kendskab til udenlandske Kilder, hvilket tilfulde fremgaar af den Litteraturfortegnelse, han giver.

Der er taget skyldigt Hensyn til Heraldiken, idet alle Slægtsvaabnene er afbildede ved hver enkelt Slægts Genealogi.

Elgenstjernas fremragende Forskervejne og Flid, der er kendt ogsaa udenfor Sverrigs Grænse, har i dette stort anlagte Værk, efter det Vidnesbyrd, som 1ste Bind aflægger, sat sig et nyt, for svensk slægthistorisk Forskning uvurderligt Minde.

Det første Bind er paa 830 Sider (Pris 60 Kr.). Værket vil komme

til at omfatte 8—9 Bind og vil blive udgivet med 1 Bind aarlig og til Slut bringe et Register over alle i den svenske Adel indgiftede Personer.

P. H.

Georg Bruun: Jens Wissing. En Koldingborger. V. Schæfers Forlag. Kolding 1925.

Det er en kultiveret Pen, Rektor Georg Bruun fører, og derfor er ogsaa det ikke helt ufarlige Eksperiment at skrive en Bog — selv om den kun er paa nogle og tresindstyve Sider — om den halvgale Koldingenær, Kgl. Agent Jens Peter Wissing, virkelig lykkedes, skønt han først døde 1867 og derfor endnu saa at sige hører vor Tid til. — Billedet, han oproller for os, af denne efter Forholdene rige Særling, der var sin Bys Velgører i ikke helt almindelig Stil for senere at blive en Gnier og Spektakelmager af Rang i samme lille fredelige By, er ikke uden Værdi, saavist som Wissing spillede en betydelig Rolle og satte sit Præg paa Byen igennem en lang Aarrække. — Bogen er — som Bruun selv siger — et Udsnit af Kolding Bys Historie i de syv første Tiaar af det 19. Aarhundrede, og har derfor med fuld historisk Ret set Lyset.

Haanden i Bogen er Rektor Bruuns, men det er den historisk saa interesserede Kæmner J. O. Branddorff, der har Æren af dens Udgivelse, og Udarbejdelsen er sket paa Grundlag af det af Branddorff gennem 30 Aar indsamlede Materiale; det skyldes ogsaa ham, at Udstyrelsen — bl. a. bringer den mange Billeder — er blevet saa tiltalende, som Tilfældet er.

P. H.

Stamtavle over Familien Götzsche. Af M. Götzsche og P. Götzsche. Fredericia 1925. 80 Sider.

Udarbejdelsen af Stamtavlen over denne talrige Slægt, der afløser den Stamtavle, som Bibliothekar C. V. Langkilde i 1886 udgav, er baade dygtigt og paalideligt udført; men da det i Anlægget er en Descendens-tavle over Efterkommere efter Slægtens tyskfødte Stamfader, Forvalter paa Saltm. v. Henrik Göttsche, der døde 1755, har Udgiverne unægtelig gjort sig skyldige i en Inkonsekvens, naar de kun har medtaget de to første Generationer i Spindeliniere; det havde været at foretrække, om de havde ladet Arbejdet være en egentlig Stamtavle og kun give Oplysninger om Spindeliniere i Noter.

Kildeangivelser er maaske ikke ubetinget nødvendige i et Arbejde som det foreliggende, da der kun er Tale om de sidste to Aarhundreders Slægtled, men der savnes i alt Fald i omfattende Grad Angivelse af Fødsels-, Vielses- og Dødssteder.

Der synes ikke at være gjort noget Forsøg paa at finde Stamfaderens Ascendens; naar det angives, at denne er født i Krempe i Holsten, burde hans Daab kunne findes, da denne Bys Kirkebøger gaar tilbage til 1633.

P. H.

Eiler Nystrom: Den grevelige Hielmstjerne-Rosen-croneske Stiftelse. Et historisk Tilbageblik. Kbhvn. 1925.

Det er et virkelig Prægtværk, der her har set Lyset. Udmærket typografisk udstyret og forsynet med smukt Billedstof, tildels i Fototypi, foreligger der her en fuldstændig Redegørelse for denne store Stiftelses Tilblivelse og hele Virksomhed, der med sin nu 3¼ Million store Formue, uden at forsømme sine humane Formaal, har haft saare stor Betydning for de historiske og kunstneriske Studiers Fremme i Norge og Danmark.

Af Bogens 500 Sider optages de 350 af Aftryk af Stiftelsens Fundats, Stiftelsens testamentariske Bestemmelse og af Fortegnelse over Legatnyderne med Angivelse af Formaalet i hvert enkelt Tilfælde, hvortil Beløbene er givet.

Hovedinteressen maa dog selvfølgelig samle sig om den ca. 160 Sider store historiske Indledning. I Skildringen af de to Mænd, hvis Navne er foreviget i Stiftelsen, Henrik Henriksen, adlet Hielmstierne og hans Svigersøn, Marcus Gerhard Løndemann, adlet Rosencrone, der endte sit Liv som Greve og Elefantridder, maa Dr. Nystrøm siges at have ydet et fortjenstfuldt Arbejde.

Han karakteriserer dem begge paa en Maade, der sikkert er træffende, uden at være overlegne Begavelsler (Rosencrone var det i alt Fald slet ikke!) var de begge kundskabsrige og ærgerrige Mænd, der naaede op til Samfundets Top og her ydede en betydelig Indsats paa den Plads, hvor Forholdene satte dem.

Det Minde, som her er sat dem, er i høj Grad fortjent! P. H.

F. Ahlefeldt-Laurvig: Prins Carls Rejse. Kbhvn. 1925.

Christian den V. tes og Charlotte Amalies Børn, Prins Carl og Prinsesse Sophie Hedvig har i højere Grad, end det ellers plejer at hælde med yngre Skud af en Kongefamilie, været Genstand for Historikernes Interesse, skønt ingen af dem kom til at spille en fremtrædende Rolle, og begge forblev ugifte; men der er ogsaa noget særlig tiltalende ved dette Søkendepar, der uden Intrigen mod Broderen Frederik IV. dog holdt sig stærkt tilbage ligeoverfor den illegitime Dronning Anna Sophie Reventlow, og levede et af virkelig Fornemhed, stræng Religiositet og stærk Søkendekærlighed præget Liv paa Vemmetofte fuld af Omsorg for deres Undergivnes Ve og Vel.

Bogens Titel er ikke helt passende, al den Stund Prins Carls Rejse i Aarene 1696—1698 til Sydeuropa, — der heller ikke frembyder særlig Interesse, idet den i intet adskiller sig fra de Rejser som alle Datidens Fyrstebørn foretog, — kun fylder 20 Sider af Bogens 100 Sider, men Bogen har Værdi ved de i denne gengivne Breve fra Dronning Charlotte Amalie til Prins Carls Ledsager paa Rejsen, den senere Statholder, Grev Carl Ahlefeldt.

Vi lærer i disse fra Fransk oversatte Breve et fra Hjærtets Side saare elskværdigt Menneske at kende, en Dronningemoder, der i Omsorg for sin Sønns sjælelige og legemlige Vel i intet adskiller sig fra enhver god Moder; det karakteriserer hende ganske, naar hun i Brevet af $22/3$ 1698 skriver:|

»Jeg har glemt i mit tidligere Brev at sige Eder, at jeg er meget glad over, at Karnevalsystighederne i Venedig kun har skaffet min Søn liden Glæde; dette lader mig haabe, at denne Sjælsretning altid vil føre ham til med alvorlig Flid at lægge sig efter noget nyttigt og nødvendigt, der er hans Byrd værdigt.«

Disse Dronningens Breve og Beretningen om Rejsen indledes med sympatetiske og fyldige Skildringer af Dronningen, Prinsen og Carl Ahlefeldts Liv.

P. H.

V. Brücker. Mit Livs Vej. Barndom og Ungdom. Kbhvn. 1925.

Det er en velskrevet, utvivlsom sandhedskærlig Bog, som Yndere af Memoirlitteratur vil have Glæde af. — Fordringsløst og fornøjeligt skildrer Forfatteren i denne første Del af sine Livserindringer sin Barndom i Borgmesterhjemmet i Nakskov, sin Skolegang i Haderslev Læreres Skole — som han ingen Ære levner — og sine mange Aars Studier, først som Polytekniker, senere som Theolog. — For det ikke altid lette Forhold til sine Forældre finder han et sandt og dog smukt Udtryk, og Skildringen af Studenterlivet sammen med en Kres af Venner, der var lidet flittige, men velbavede, er baade fornøjeligt og usnobbet fortalt.

Det er vist saare sandt og saare sørgeligt, naar han fortæller, at Nakskovs Arkiv, der for en Del laa paa Sprøjtehusets Loft, blev benyttet af en

af Byens Købmænd til Kræmmerhuse; hans Karl gik simpelthen op paa Loftet og hentede en Forsyning, naar han havde Brug derfor.

Forfatteren helliger de første 35 Sider af Bogen til en Udredning af Biografier af alle sine kendte Ahner (Slægterne Brück er, Castonier, Høgelund, Brandt, von Meley o. a.) og viser herigennem stærk genealogisk Sans. — Jeg finder i denne Del af Bogen en Betegnelse for Ascendenter i længere tilbageliggende Led, som jeg ikke mindes at have set før. Forfatteren kalder nemlig sin Tipoldefaders Bedstefader for Tip³ oldefader, dennes Bedstefader igen for Tip⁵ oldefader o. s. v. — Det er en kort Betegnelse for et Begreb, hvorfor Sproget intet specielt Udtryk har, og det forekommer mig tiltalende.

Bogen har en Række gode Billeder og et Register. *P. H.*

Postmester C. Klitgaard har igen fuldført et anseeligt og godt Arbejde: Hjørring Bys Historie indtil det 19. Aarh. Midte. Denne Bog har ligesom sine topografiske Forgængere, Hvetbo Herred og Nibe, ikke mindst Interesse ved et særdeles fyldigt personalhistorisk Indhold, saa at enhver, der vil søge Oplysning om Personalialia indenfor dansk-norsk og særlig nordjysk Omraade, ikke bør undlade at raadsørge saavel disse som K.s mange andre Værker. — Bogen om Hjørring, — der er udkommen i 2 Halvdele, — bringer mangfoldige Oplysninger om Personer af alle Samfundsklasser og er foruden med et godt Personregister forsynet med omhyggelige Kildeangivelser, hvorved senere Forskere kan drage Nytte af K.s udmærkede Kendskab til, hvad der gemmes i vore Arkiver og Biblioteker. Ogsaa i kulturhistorisk Henseende frembyder Bogen meget af Interesse (Sagregister forefindes); den er i det hele et Værk af blivende Værd, en Haandbog, som ikke er fyldt med gammelt Opkog o. l., men hvori man kan vente at faa den fyldigst mulige og paalideligste Besked.

C. P. C.

Forfatteren Carl C. Christensen har under Titlen: Hotel d'Angleterre 1755 — 5. Maj — 1925 udsendt et Arbejde om dette, naar Gæstgivergaardene i Vestergade undtages, Byens ældste Hotel. Bogen rummer ikke saa lidt Personalhistorie, idet Hotellets Grundlægger, Franskmanden Jean Maréchal, og dets senere Ejere er udførligt behandlede. Om Maréchal bringer Forf. den Oplysning, der vistnok her fremkommer for første Gang, at han havde været Kammertjener hos Grev Christian Conrad Danneskiold Laurvig, og det var derfor neppe uden Grund, at denne holdt det lille Aftenselskab, hvortil Skuespiller Christopher Pauli Rose var indbudet, netop i Maréchals Hotel, medens Roses Fraværelse fra Hjemmet benyttedes af Danneskiold til at etablere Bortførelsen af Roses Datter. Ogsaa flere andre nye Oplysninger bringer Forf. i Skildringen af dette Midtpunkt i Københavnerlivet, og der er derfor god Grund til at henlede Opmærksomheden paa Bogen. Hvad Billedstoffet angaar, da er den Del af det, som vedrører den nyere Tid, absolut Bogens uheldige Del.

Under Titlen: Slægten Bom fra Kjerteminde med Side-linier har Ove Hansen og E. Juel Hansen udgivet en 124 Sider stor Stamtavle i Kvartformat. Den behandlede Slægt frembyder i sig selv ikke nogen større Interesse, men der findes i den indgiftet Familier som Ammitzbøll, von Bergen, Bless, Blædel, Claudi, Feldthusen, Møhl m. fl., der gør, at Bogen alligevel har sin Interesse. Stam-tavlen, der rækker tilbage til sidste Halvdel af det 17. Aarh., er udarbejdet med en Grundighed og Paalidelighed, der gør Forfatterne stor Ære. — Bogen tilbydes Samfundets Medlemmer til halv Pris, d. v. s. 5 Kr. Bestillinger tilsendes Assistent E. Juel Hansen, Ny Vestergade 29, 4, Odense.

Bibliotekar Chr. Heilskov har i »Mindeblade om Gerhard Faye, Amtmand og Digter« opfrisket Mindet om den gamle, af sit Amt og sin By saa højt fortjente Embedsmand, om hvem nu kun et saare beskedent Mindesmærke i Byens Anlæg og hans Gravsted paa Thisted Bys nedlagte Kirkegaard er de synlige Minder. Bogens væsentligste Indhold er de Mindeblade, som Fayes Ven, Provst Djørup i Thorup, har nedskrevet i 1845 og som indledes med en Selvbiografi af Faye. Selvbiografien gaar til Fayes Tiltrædelse af Amtmandsembedet i Thisted. I Forordet gør Udgiveren Rede for Fayes nu ganske glemte digteriske Virksomhed. Mindebladene er vel værd at stifte Bekendtskab med; kønt og nænsomt sammenføjede, som de er, er de et smukt og prunkløst Minde over den gamle, fordringsløse Amtmand og Digter.

Det er efterhaanden blevet Skik, at Institutioner ved deres Jubilæer udsender Mindeskrifter, men det er endnu forholdsvis sjældent, at private Firmaer bringer det økonomiske Offer at offentliggøre et saadant, skønt det er umuligt at rejse sit Livsværk et smukkere og variger Minde.

Kontorchef H. G. O l r i k har øjensynlig med stor Kærlighed til Emnet skrevet et saadant Mindeskrift for M u r e r f i r m a e t C. L i c h t i Anledning af dets 50-aarige Bestaaen. — O l r i k s gode Pen og hans personhistoriske Interesse, har gjort det foreliggende Skrift til en personalhistorisk set værdifuld Levnedsskildring af Murermester C h r i s t i a n L i c h t, der, da han døde i 1902, stod for Samtiden som Indbegrebet af de Haandværkere af den gode, gamle Skole, hvis Minde det vel er værd at bevare og stille den opvoksende Slægt før Øje til Efterfølgelse.

P. H.

Spørgsmaal.

I. I »Politiken« for 30/2 25 findes en Artikel af Hr. H a u c h - F a u s - b ø l l betitlet »En mærkelig Afstamning«. Det gøres heri gældende, at Familien d e T h u r a h nedstammer fra Gorm den Gamle gennem Erik Sjællandsfar, idet det bemærkes, at »der har været rejst Tvivl om, hvorvidt E. S. virkelig var en Søn af Kong Valdemar Atterdag og Tovelille, uden at der dog er fremført noget Faktum, der giver Grund til at tvivle om Rigtigheden af den gamle Beretning«.

Det forekommer mig at være et noget spinkelt Grundlag for en Stamtavle, at der ikke foreligger noget, der giver Grund til at tvivle om dens Rigtighed, — en nærmere Dokumentation af Rigtigheden vilde være at foretrække, saa meget mere som en saa anset Forsker som Prof. Johs. Steenstrup i Biogr. Lex. meddeler, at det »beror udelukkende paa en Misforstaaelse, naar Huitfeldt, P. Syv og den nyere Tids Digtere henføre Tove til Valdemar Atterdags Historie.«

Det vilde interessere mig meget at faa oplyst, hvorledes det virkelig forholder sig med denne »mærkelige Afstamning«, da jeg selv nedstammer fra Erik Sjællandsfar.

O Arends,

Kommunelæge, Oveby pr. Nykøbing Sj.

- II. 1. Oplysning søges om H a n s T h o m s e n L a n g e † 1699, Fader til Chr. Krarup, som er Stamfader til den Krarup'ske Slægt. Spørgsmaalet er forgæves søgt løst af F. Krarup, den første Red. af nærværende Tidsskrift.
2. Kan nogen meddele noget om J o h a n a f D a n m a r k (= J a n D e n n e m a r c k) alias H a n s L a r s e n K r a r u p, som kæmpede paa polsk Side mod Tyrkerne 1672?
3. Til Brug for nogle dansk-norske Stamtavler søges Oplysning om: I. N i e l s C h r i s t i a n L e r c h e († paa Ejds vold) g. m. M a r e n J a c o b s d a t t e r. En Datter er født 1797 10/12, II. O l e W o l d, hvis Datter Martha f. 11/10 1819, III. Forældrene P e d e r og M a r i t V o l d e n fra Faaborg Sogn i Gudbrandsdalen.

C. Krarup,

Sognepræst i Tjustrup pr. Fuglebjerg.

Medlemmer af Samfundet kan ved direkte Henvendelse til *Kraks Legats Kontor*, Nytorv 17, Kjøbenhavn B. erholde *Kraks Blaa Bog* for 11 Kr. (halv Bogladepris).

Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie.

Under Protektorat af
Hendes Majestæt Enkedronning Louise af Danmark.

Medlemsbidraget er 12 Kr. aarlig.

Samfundet har siden dets Stiftelse i 1879 udgivet:

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT

1. Række, Bind I—III (1880—82) ved *F. Krarup*.
1. — , — IV—VI (1883—85) ved *G. L. Wad*.
2. — , — I—IV (1886—89) ved *G. L. Wad*.
2. — , — V—VI (1890—91) ved *H. W. Harbou*.
3. — , — I—III (1892—94) ved *H. W. Harbou*.
3. — , — IV—VI (1895—97) ved *G. L. Grove*.
4. — , — I—II (1898—99) ved *C. E. A. Schøller*.
4. — , — III—VI (1900—03) ved *G. L. Grove*.
5. — , — I—VI (1904—09) ved *G. L. Grove*.
6. — , — I (1910) ved *G. L. Grove og Paul Hennings*.
6. — , — II—VI (1911—15) ved *Paul Hennings*.
7. — , — I—VI (1916—21) ved *Paul Hennings*.
8. — , — I—III (1922—24) ved *Paul Hennings*.

Foruden det aarlige Navneregister i Tidsskriftet findes i Aargangen 1892 Indholdsfortegnelse for 1.—2. Række (1880—91), i Aargangen 1904 Indholdsfortegnelse for 3.—4. Række (1892—1903) og i Aargangen 1916 Indholdsfortegnelse for 5.—6. Række (1904—1915).

Aargangene 1880—1882 er udsolgt. Prisen for Aargangene 1883—1885 er 6 Kr. Prisen for Aargangene 1886—1903 er nedsat til 3 Kr. pr. Bind, og Prisen for hver af Rækkerne til 10 Kr. pr. Række (6 Bind). Aargangen 1892 sælges ikke særskilt. — Prisen for Aargangene 1904—1915 er nedsat til 5 Kr. pr. Bind, og Prisen for hver af Rækkerne til 20 Kr. pr. Række (6 Bind). De efter 1915 udkomne Bind koster 15 Kr. pr. Bind. — Enkelte Hæfter sælges ikke.

.....

AAGE FRIIS:

BERNSTORFFERNE OG DANMARK

BIDRAG TIL DEN DANSKE STATS POLITISKE
OG KULTURELLE UDVIKLINGS HISTORIE 1750—1835

I. Bind: Slægtens Traditioner og Forudsætninger. 1903. (450 Sider) (Bogladepris Kr. 7.50) forefindes endnu et mindre Restoplag. Sammen med II. Bind: Johan Hartvig Ernst Bernstorff i Frederik V's Konseil (440 Sider) 1919 (Bogladepris Kr. 18.00) kan nogle enkelte Eksemplarer faas portofrit tilsendt fra Forfatteren, Sol-sortvej 62, København F., ved Indsendelse af *ialt 15 Kroner*.

Ligeledes kan nogle enkelte Eksemplarer af:

BERNSTORFFSKE PAPIRER

Udvalgte Breve og Optegnelser vedrørende Familien Bernstorff
i Tiden fra 1732—35

I.—III. Bind. Bogladepris ialt 36 Kr.

faas portofrit tilsendt sammesteds ved Indsendelse af *ialt 20 Kr.*

.....

Medlemmer af Samsfundet kan erhverve:

DR. K. CARØE:

DEN DANSKE LÆGESTAND I—IV.

- I. Doktorer og Licentiat 1479—1788.
- II. Kirurger. 1738—1785.
- III. Den danske Lægestand 1786—1838.
- IV. Den danske Lægestand.
Supplementsbind til 7. Udg. (Læger, der har taget
Eksamen efter 30. Januar 1838 og er døde inden
1. Januar 1901.)
for 6 Kr. Enkelt Bind 1 Kr. 50 Øre.

Prisen for Ikke-Medlemmer er 8 Kr. Enkelt Bind 2 Kr.

HENRY BRUUN:

DANMARKS AMTSFORVALTERE 1660—1848

for 3 Kr. Prisen for Ikke-Medlemmer er 5 Kr.

samt

FRITZ JÜRGENSEN WEST:

DE KONGELIGE AMTMÆND I HERTUGDØMMET

SLESVIG 1660—1864

for 1 Kr. 50 Øre. Prisen for Ikke-Medlemmer er 3 Kr.

Bestillinger bedes indsendt til Sekretæren for Danmark: H. Hjorth-Nielsen, Nybrogade 32, København K.